

MLIJEČNA STAZA

Simeon Ivor Bilbia proučavao je prospekte raznih morthotela s toliko nepredviđene radoznalosti da je tek u rijetkim trenucima postajao svjestan zabrane, obično kad bi ga prenuo kakav šum što bi se negdje oteo i dospio do njega svjedočeći trajanje života. Osjećao se nelagodno ne samo kad bi ga šumovi zatekli u zabranjenoj radoznalosti nego i zato što je prospekte naprosto ukrao. Iz puke je dosade pretraživao tuđe sobe, posebnu onu descendentu kojemu je bio namijenjen zadatak da se brine za njegovo radosno nestajanje. Bio je Simeon Ivor prilično imućan te bi se za njega moglo reći da je prekapanje tuđih soba bilo gotovo nepristojno. Zaista, nešto nije bilo u redu s njim. On je to i sam znao. Uostalom, svojem vitamonitoru nije mogao ništa sakriti. Strahovao je jedino da ekscesi ne prijeđu limit i ne izazovu alarm u stanici NUR.

Prospekte, i one mikrofilmske i one iz videotape kazeta, rutinski je proučavao birajući morthotele za svoje ascendentu u vrijeme kad im je istjecao rok života, ali to je tada pripadalo u njegovu dužnost, kao što to sada pripada u dužnost njegova prawnuka-descendentu koji je uživao status kibernetičara, i to baš u stanici NUR, što ga je opijalo uvjerenjem da o morthotelima zna više negoli je nužno znati.

Cini se da je washbraining donekle zatajio u slučaju Simeona Ivora Bilbije, kojeg je do odlaska u morthotel dijelilo svega tri dana. Trebalo je da bude prazan kao neispisana školska ploča, prijemljiv jedino za bezbrižnost u kontinuumu svog vremenskog prezenta, blag u radosti što odlazi u nepovrat, smiren u spoznaji da je u predvorju nestajanja kao trenutka na koji je, kao za veliku svečanost života, pripreman tako reći od prvog dana svijesti o sebi.

S njim nije bilo tako. U njegovu ponašanju je bilo tragova one kasne puerilnosti u koju su zapadali starci prošlog milenija kad se umiralo zato što bi zatajili životodajni organi. Starci su u ono vrijeme varali sami sebe jedući gramzljivo, inateći se, zanovijetajući, hoteći na sve moguće načine dokazati onima iz svoje okoline da su s njima i da se na njih mora još dugo, dugo računati. Otkud Simeonu Ivoru radoznalost, djetinjasto ušuljavanje u tuđe prostore, prekapanje po tuđim ladicama,

preispitivanje uvjeta nestajanja u pojedinim morthotelima? I sam je sebe pitao otkud, i pitao se zašto se pita, i zašto se osjeća nelagodno. Očito je bio žrtva neke greške.

Ne treba se čuditi što je njegovo psihičko stanje signalizirao kompjutor Stanice kao krajnje nenormalno. Sreća je ipak bila na strani čudaka. Njegov praunuk je u Stanici uživao takav autoritet da mu nije bilo teško uvjeriti svoje kolege u smislenost mjera koje će sam poduzeti. »Ovaj slučaj«, objašnjavao je kolegama u Stanici, »dokazuje samo to da znanost u trećem mileniju n. e. nezgodno zaostaje. Ono što smo smatrali kao konačno riješeno, pokazuje se sada sumnjivo. Preuzimam na sebe anomalije Simeona Ivora Bilbije. Odlučno sam protiv toga da primijenimo eutanaziju po kratkom postupku. Ispitat ću razloge anomalijama u ime znanosti.«

Descendent je imao i druge, samo svoje motive za takav postupak, ali o njima nije govorio. Uhodio je svoj anormalni uzorak i neko vrijeme čekao.

Tako se dogodilo da je Simeon Ivor nastavio da uz grizodušje i dalje proučava prospekte, čudeći se i sam što Stanica nije već poslala kojeg umišljenog ili preambicioznog inspektora, koji se neće žacati kratkih postupaka, ako zbog ničeg drugog ono da otkloni eventualne sumnje da je opterećen genetskim ostacima suosjećanja od kojih su tajno trpjeli njih barem deset posto, a među ovima i Bilbijin descendent kibernetičar, iako je do svog važnog statusa došao s atestom u kojem su sve rubrike bile B. O.

Simeon Ivor je na znanostima još neobjašnjiv način sačuvao i sjećanje na sumnjivu nježnost svog »dušobrižnika« kibernetičara, što je strahu oduzimalo snagu da savlada glad saznavanja, odnosno glad obnavljanja znanja koje je već imao.

POSLJEDNJI MJESEC VAŠEG ASCENDENTA U NAŠEM DOMU BIT ĆE TAKO DUHOVNO BOGAT DA ĆE UŽIVATI U NESTAJANJU VIŠE NEGOLI BI BIO UŽIVAO U NASTAJANJU DA JE ONDA ZNAO KAKO JE NJEGOV BITI ILI NE BITI OVISIO O VJEROJATNOSTI JEDAN NASPRAM NEIZMJERNO.

Tako je čitao, ali nije osjetio ni trunka uživanja što ga je vjerojatnost odabrala da bude onaj JEDAN samouvjereno istaknut u prospektu mort-hotela REQUISCAT IN PACE.

DOVEDITE GA K NAMA! nastavljao je sugestivno prospekt. OVDJE ĆE SE PROŽETI SREĆOM ŠTO NESTAJE U PLAVETNILU VJEČNOSTI.

Bilo je otisnuto i nekoliko nejasnih fotografija, koje je trebalo gledati s priloženim polaroid-naočarima. Simeon Ivor ih natakne i otkrije da se radi o jelima koja su bila oblikovana kao golemi čudni cvjetovi. Ispod

fotografija je pisalo: NAŠI RECEPTI OSIGURAVAJU ADVAITAM, JEDINSTVO SVIJETA I INDIVIDUALNE DUŠE. NJIHOV JE TVORAC SHANKARA.

Simeon Ivor nije od toga ništa razumio, ali shvati da je to budalaština i srdačno se nasmije.

Morthotel IZLET U NEBO hvalio se drugačijim blagodatima:

ČEKAMO IH, SRETNIKE, S DESET TISUĆA POSEBNO ODABRA-
NIH STEROVIZIJSKIH PREDSTAVA KOJE SU TEK SLUTNJA
BLAŽENSTVA ŠTO IH ČEKA. NAŠA MAGNETOTEKA STALNO
EMITIRA MUZIKU NA ORGULJAMA KOMPONIRANU OD NAJ-
VEĆIH SKLADATELJA PROŠLOG MILENIJA, WILHELMA SEBA-
STIANA BACHA, LUDWIGA VAN BEETHOVENA, FRANZA JO-
SEPHA HAYDNA I DRUGIH. U PRILOGU: PRELUDIJ I FUGA
U H-MOLU W. S. BACHA!

Simeon Ivor odlučno odbije IZLET U NEBO. Bio je uvjeren da od
zvukova orgulja dobiva proljev. Osim toga mu je anakroničan pojam
»blaženstvo« išao na živce. Ponovno je osjetio nelagodnost, ali nije
odustajao.

OSLOBODIT ĆEMO IH SILE TEŽE. ULJULJAT ĆEMO IH U NE-
POSTOJANJE S TOLIKO ZNANSTVENO PROUČENE PAŽNJE DA
ĆE IM I SAMA POMISAO NA POSTOJANJE BITI ODVRATNA –
tvrdio je morthotel ODMOR U ORBITU.

U pretincu prospekta bila je video-kaseta. Simeon Ivor je izvuče i
priključu stereovizoru. Zaista! Unutar ekrana pojavi se srebrni tubus u
kojem su bestežinski lebdjeli gosti ODMORA U SVEMIRU. Odjeveni
u šarene spavačice s mnogo lepršavih volana i traka, bili su nalik na
presretne egzotične ribice u akvariumu, samo što nisu bili u vodi, nego
valjda u plinu što izaziva smijeh. Simeon Ivor se pitao, vjeruju li oni
da će im tako biti zauvijek?

Najzagonetnije obećanje nudio je morthotel ANDROMEDA:

AKO VAŠI DRAGI ASCENDENTI U SREĆI SVOJIH POSLJED-
NJIH URA POŽELE DA IM TAKO NAVIJEK BUDE, BIT ĆE IM.
EUTANAZIJU PO KRATKOM POSTUPKU NE PRIMJENJUJEMO.
OBIDITE NAS I UVJERITE SE!

Simeon Ivor je na redovnim tjednim školskim izletima obišao na
stotine morthotela ali se nije mogao sjetiti da je ikada bio u jednom koji
bi nudio – kao što su to činile neke religije – sreću što će navijek trajati.
Čini se da ipak nisu svi preodgojeni tako da nestajanje dožive kao ra-
dosnu smrt. Eto, on na primjer nije. Sumnja! Poslije tolikih i svakojakih
priprema što počinju već u djetinjstvu, trebalo bi da tri dana prije od-
laska u morthotel bude nestrpljivi putnik, a on to sve nešto sumnja i
ironizira. Prekapao je dalje prospekte i naišao na onaj MLIJEČNE
STAZE. MLIJEČNA STAZA? Nešto još posve neizbrisano u njemu,
upozoravalo ga je da se s morthotelom takva naziva već susreo.

U NAŠEM MORTHOTELU NISU DOPUŠTENI IZLETI MLADIH, PA NI ČLANOVA OBITELJI. TAKO POSTIZAVAMO DA SU NAŠI GOSTI VEĆ ZA NEKOLIKO DANA NA DRUGOM SVIJETU. SVE ŠTO VAS ZANIMA NAĆI ĆETE U PRILOŽENOJ VT-KAZETI.

Simeon Ivor izbaci IZLET U NEBO i ubaci MLIJEČNU STAZU. Najprije su se u malom ekranu smjenjivali kadrovi uglednih gostiju MLIJEČNE STAZE koji su prije nestanka davali izjave o tome kako im je predivno i kako nikada (koliko traje taj njihov »nikada«, pitao se Simeon Ivor) neće požaliti što su oni ili njihovi descendenti izabrali MLIJEČNU STAZU. Bili su to sve građani visokog municipalnog statusa koje je Simeon Ivor morao poznavati, ali ni u jednom se slučaju nije mogao dosjetiti o kome se zapravo radi, premda je bio uvjeren da je s njima imao posla u vrijeme prije washbraininga, amemorina, indiferentomina i svih onih pilula i kapljica koje je morao dnevno gutati.

Kad su se izredali ugledni nasmijani gosti, kamere su krenule po prostorijama MLIJEČNE STAZE pružajući Simeonu Ivoru prizore od kojih mu se povraćalo: odraslo osoblje MLIJEČNE STAZE, kuhari, konobari, sobarice i slične profesije, bili su u dugim košuljama raznih pastelnih boja, a nad glavama su im bile svjetleće aureole s ispisanim osobnim imenima i nazivom morthotela. Hodali su bosu, na prste. Uz njih su se motala djeca, bespolna, naga, s krilima pričvršćenim na lopatice. Djeca su lebdjela s prekrštenim rukama, nasmijana, našminkana, s vijorećim rudlastim frizurama. Pravi pravcati »raj«. I »sveci« i »anđeli« su od vremena do vremena pjevali u koru prigodne pjesmice o zlatnim trubama, o laticama zaboravka, o oblačićima što se igraju skrivača, i sve tako nešto.

Odjednom je nečija ruka odlučno prekinula predstavu.

Simeon Ivor podigne pogled i suoči se s čovjekom koji mu se učini vrlo poznat, ali drugi osjećaj prevlada napor raspoznavanja. Bio je zatečen u nečemu što je nekako znao da pripada među ružne iznimke: Proučavao je prospekte!

– Mi se odnekud znamo, zar ne? – zapita čovjeka.

Čovjek ga je proučavao krećući se po sobi s nekim zadatkom koji nije tražio posebnu pažnju. Njegov pogled je počivao na Simeonu Ivoru, a koraci su bili usmjereni ormariću gdje je uzeo čašu i neke kapljice.

– Najprije ćeš popiti kapi – reče.

– Ah, to si ti? – dosjeti se Simeon Ivor.

– Da, ja sam. I mogu ti reći da je u Stanici alarm. Već peti dan kopaš po prospektima – govorio je descendent »dušobrižnik«, nastojeći da mu glas zvuči prijekorno.

– Peti dan? – začudio se Simeon Ivor.

– Peti dan! Dopustio sam ti vjerovati da nisam otkrio kako si njuškao po mojoj arhivi. Zar te nije stid?

– Stid me – prizna Simeon Ivor.

– Još te i stid?

Simeon Ivor ispije tekućinu u kojoj je descendent odbrojio kapi.

– Sa mnom nešto nije u redu – reče Simeon Ivor.

– Znam to i ja sam – reče descendent. – Znadu to i u Stanici. Moj je status ugrožen zbog tebe.

Simeon Ivor je bacao poglede prema prospektima i sterovizoru.

– Zamisli, ima tu neki morthotel koji nudi bestežinsko stanje da bi se oni koji nestaju lakše snalazili na drugom svijetu.

– Pa šta onda?

– Jesam li ikada bio u tom glupom morthotelu?

– Možda.

– U mladosti?

– To je reformirani morthotel.

Descendent ga je ispitljivo promatrao.

– Reformirani?

– Ne podsjeća li te to na nešto posebno?

Simeon Ivor je pokušavao prodrijeti u tamu zbivanja koja su se krila u zaboravu. Nedostajala mu je jedna bitna karika.

– Tko sam ja? – zapita odjednom.

Descendent razmisli prije negoli će odgovoriti.

– Simeon Ivor Bilbia. Ne bi trebalo da te to zanima, ali ipak ti odgovaram: Si-me-on I-vor Bil-bi-a

– A što sam ja? Što sam bio?

– Nije važno što si bio. Sada si putnik! Sretnik na kraju puta. Za tri dana moraš ići svladati posljednju etapu.

– Ja to neću.

Descendent se zabrine: – S tobom zaista nije nešto u redu! Da nisi sabotirao kure! – Ne dobivši odgovor, descendent nastavi: Znaš li što te čeka ako se opreš?

– Nećeš valjda tražiti? ... – nije se usudio nastaviti.

– Neću, premda si sam izigrao šansu. Zašto si odbio status genija?

– Ne znam. Ne ... ne znam ...

– Da dokažeš ono što sada opovrgavaš!?

Simeon Ivor nije razumio. Znao je samo to da se genijima rok života produljuje. Neki su se time koristili, neki nisu. Htio je pitati descendentu što je utjecalo na razlike, ali misao mu se prekine.

– Mogu dokazati da je besmislica ono što sam vidio: anđeli su se bestežinski kretali u istom onom prostoru u kojem su sveci bili na zemlji.

– S one strane ništa nije besmisleno, a s ove je strane besmisleno u tvojoj dobi pamtiti i misliti – poraženo reče descendent.

– Besmisleno je – prizna Simeon Ivor.

– Normalno je prisjećati se mladosti, ali ne i zrele dobi.

– Zašto?

– Geni čuvaju samo ono što je duboko ukopano u njih. Do tih slojeva ne dopijevaju agensi amemorina. To je dobro, jer ostaje sačuvan u mladosti ucijepljen nagon Tanatosa. Ne bi trebalo da me razumiješ!

Descendent pogleda usput je li Simeon Ivor ispio kapi, a onda se posve zbuni, jer je minut, dva prije toga promatrao Simeona Ivora dok je ispijao čašu.

– Što je to sa mnom? – šapne nemoćan, a onda pogleda u vita-monitor. Kapi su djelovale! Vita-monitor se smirio i crvena žaruljica u Stanici više ne svijetli.

– Tko si ti? – zapita oštro da provjeri.

– Ja sam ... – pentao je Simeon Ivor.

– A tko sam ja?

– Ti si ... – naprezao se Simeon Ivor, ali misli su mu se zaplitala. – Ti si moj dobročinitelj. Ti si ...

– Da, ja sam tvoj dobročinitelj!

– I nećeš dopustiti da se na meni primijeni eutanazija po kratkom postupku? – prestrašeno na neki dječji način izgovori Simeon Ivor.

– Putovat ćeš u hotel MLIJEČNA STAZA?

– Jesam li ikada bio tamo?

– Nisi. To je najnoviji hotel, najbolji, najskuplji, organiziran strogo znanstveno. Garantira radost.

– Da, da, da ... – izgovarao je Simeon Ivor. – Ti si moj dobročinitelj ... Danas sam za jedan dan bliže najradosnijem trenutku života ... Moram jesti jer sam kažnjen postojanjem ... Kad istekne moj životni rok, zaspat ću najsretniji, jer ću se probuditi u vječnosti ...

Bile su to uvodne rečenice koje je tisuće puta izgovarao u mladosti. Svaki dan za ustajanja, za jela, za spavanja.

Zatim su slijedili veseli izleti u morthotele za vrijeme kojih su u autobusima, u vlakovima, u avionima, pjevali zajedno s ti-si-moj-dobročinitelj.

Simeon Ivor se prene.

– Kako se zoveš? – pitao je.

– To sada nema nikakve važnosti.

– Kako se ja zovem?

– To sada nema nikakve važnosti.

– Zašto si ovdje?

– To sada nema nikakve važnosti.

Simeon Ivor se naprezao:

– Ima! – vikao je.

– Nema. Sve to pripada tvojoj prošlosti. Tvoja je sadašnjost nes-ta-ja-nje u radosti.

– A što je moja budućnost?

– Radost, radost, radost ...

Kad se Simeon Ivor Bilbia probudio, nalazio se uvaljen u modrosivom ležaju, u modrosivom prostoru. Bilo mu je potrebno izvjesno vrijeme da iz tame zaborava dospije do sama sebe, da se odredi kao postojeći. Svjetlo je bilo raspršeno; bez izvora. Oblici su bili jedva raspoznatljivi u jednočnosti modrine. Osjećao se ugodno. Udisao je slatkasti zrak i postajao je polako svjestan neke mekane muzike koja, kao ni svjetlost, nije imala određen izvor; bila je u zraku, dospijevala je odasvud. Prepoznao ju je! Ona je pratila jutarnju molitvu. Danas sam za jedan dan bliže najradosnijem trenutku života... Zbog te muzike mislio je isprva da je u šok-komori, što bi značilo da je podvrgnut eutanaziji. On, dakle, nestaje zauvijek. Descendent nije održao riječ. Dobro je da je tako! Ali tako nije bilo. Iz modrosive šupljine iznikla je stewardessa s maskom. Očito je htjela da on nešto zaželi, ali sve što je tog trenutka mogao zaželjati bilo je da se ne nalazi u avionu nego u šok-komori, u predvorju samog raja. Vjerojatno je promjena u njegovu raspoloženju negdje bila registrirana, jer je iznikla još jedna stewardessa, također s maskom. Mogao je kroz stakleni zid njihovih maski razaznati da razgovaraju o njemu, jer su dva para lijepih jednakih očiju naizmjenice gledala u njega. Nešto su se dogovarale, ali on ih nije mogao čuti. Ne znaju što će sa mnom, pomisli. Možda im je moj »dušobrižnik« napomenuo da sam poseban slučaj, neprirodno otporan na posvemašnji zaborav.

– Molim vas – rekao je stewardessama – smijem li znati kamo putujem?

Stewardesse su se najprije zbunile, zatim ubrzale dogovaranje, a onda mu je pristupila jedna od njih, u rukama joj se našla neka tuba iz koje je istisnula žutu mast i blagim pokretima kažiprsta namazala mu nosnice. Htio je to izbjeći, ali mišići se nisu pokoravali njegovoj volji. Druga stewardessa mu je za to vrijeme skinula s vrata tablicu identiteta i naprosto nestala. Simeon Ivor je znao za tablicu. Dobivala su ih djeca na izletima u morthotele. Žutu mast nisu dobivala. To je bilo novo. Mast je ugodno peckala.

Stewardessa s mašću je nestala, a ona s tablicom bila je ponovno kod njega.

– Putujete u hotel MLIJEČNA STAZA – reče blago, stavljajući mu oko vrata tablicu. – Imate izuzetnu sreću. To je najbolji hotel, najsuvremeniji, znanstveno...

– Bio sam u njemu – prekine je Simeon Ivor. – Lakrdijaški morthotel!

Izjava je bila tako neuobičajena da su se odjednom našle oko njega tri stewardesse ili možda četiri. Bilo ih je teško izbrojiti jer su bile nevjerojatno jednake ne samo likom nego i užurbanošću dogovaranja. Kad su se napokon smirile, jedna od njih čujno izgovori:

– Niste mogli biti u njemu.

Simeon Ivor se nije mogao sjetiti gdje to nije bio.

– To je najsuvremeniji hotel, znanstveno proučen. Njegovi su gosti samo oni s municipalnim statusom. Ako želite sanjati o MLIJEČNOJ STAZI, možemo vam prenijeti u san sve ono što bi vas moglo uvjeriti u izuzetne prednosti tog hotela.

– Zašto?

– Progone vas neke sumnje, a to je...

– To je?

– Ne znam kako bih se izrazila...

– To je nenormalno.

I ova izjava poremeti sklad stewardessa. Jedna od njih mu ponovno skine tablicu identiteta, a onda su se sve one negdje izgubile. Simeonu Ivoru je bilo žao što su se izgubile. Htio je ustati s ležaja da vidi gdje su, ali tijelo nije slušalo njegove želje. Pitao se koliko ih je u avionu i putuje li sam. Odjednom se sjeti pozivnog gumba. Valjda mu je ostavljeno toliko snage da pritisne gumb! Usredotočio se na prste koji su mu počivali na naslonima. Ushtjedneš li nešto, samo pritisni gumb na naslonu! Tako im je svaki put na izletima u morthotele govorio ti-si-moj-dobročinitelj. Nije znao je li uspio pritisnuti gumb ili nije, ali jedna se stewardessa pojavila, stavila mu je tablicu oko vrata i pomilovala ga je.

– Vi ste sretnik – rekla je.

Zatim mu je ta ista stewardessa ili možda neka druga, pružila neki napitak.

– Ispijte i bit će vam još ljepše.

Simeon Ivor se začudio kad je ugledao svoju ruku kako se diže s naslona i prima čašu.

Još dok je držao čašu, stewardessa je nestala.

Simeon Ivor se bojao napitka. Gledajući u čašu sa zelenkastom tekutinom, sjetio se svog »dušobrižnika«. Vidio ga je posve jasno. Prilazio mu je i zahtijevao da ispije, a on je morao poslušati. Nekako mu se činilo da je s tim napitkom započeo njegov put. Zato je čašu okrenuo. Napitak se negdje prolio. Stewardessa, ona ista ili možda neka druga, pojavila se, uzela mu iz ruku praznu čašu i stavila mu na glavu kacigu koja se nasloni na njegova ramena.

– Želim vam ugodan san – rekla je mekano i nestala.

Htio je skinuti kacigu, ali udovi ponovno nisu slušali želje. Nešto će se dogoditi nepoznato i strašno, pomisli, ali nije se ništa događalo. Žuta ga je mast u nosnicama peckala ugodno kao i do tada. Muzika se ušuljala pod kacigu. U sivoj modrini nisu se razabirali obrisi. Čuo je još jednom: »Želim vam ugodan san«, ali stewardesse nije bilo. Imao je osjećaj da lebdeći tone. Bio je bestjelesan. Pokušavao je spoznati gdje je, što se to s njim zbiva, tko je on uopće, ali nije uspijevaao naći tračak odgovora.

»Putujete u hotel MLIJEČNA STAZA!« čuo je. »Vi ste sretnik!« i to je čuo, premda nitko nije bio u blizini. Odjednom se sjeti zelenkastog

napitka. Gdje je napitak? Trebalo je da ga popije, ali ništa nije mogao učiniti sa svojim udovima. Ima li još svoje udove? Gdje su mu nestale ruke da bi pritisnuo dugme i pozvao ti-si-moj-dobročinitelja.

– Radije ću u morthotel među svece i anđele, negoli eutanaziju. Nisam normalan! – vikao je, ali nitko nije mario za njega, jer je glas – ako je bilo glasa – ostajao zatvoren u kacigi. – Ja znam tko, sam! – lagao je. – Dajte mi moj napitak!

- Zavidim vam – rekla je stewardessa koje nije bilo.
- Nisam popio svoj napitak.
- Zato ste dobili kacigu.
- Skinite mi kacigu! Nemate pravo da me...
- Kad istekne tvoj životni rok, zaspao ćeš zauvijek sretan!

Putujem u morthotel, ponosno će Simeon Ivor Bilbia, i bio je vrlo ponosan što se ponosnim osjeća. Gledao je mališane i lijepe stewardesse koje su bešumno trčkarale da im ponude izbor napitaka i poslastica, a na ekranu, kao na daskama, kretali su se junaci animiranih filmova. Bilo je tako veselo da se svim snagama borio protiv sna. Čemu ugodan san kad je tako ugodno bdijenje. Junaci su s ekrana silazili među mališane, baš kao i kod kuće. Simeon Ivor se volio zaletavati među njih. Lamatao je rukama da ih poništi, ali oni nisu pružali otpora. Igrali su svoju igru. Tek što bi pomislio da ih »ima«, već su bili negdje drugdje, ostavljajući ga na sagu ljutita i bespomoćna. Ali u avionu ne samo da mu nije padalo na um da ih raspršuje, nego ih je čak čuvao od razula-renih mališana, jer su remetili odvijanje šaljivih zgoda. Pitao se, je li i on jedan od mališana ili možda ti-si-moj-dobročinitelj? Zato je daleko ispred sebe ispružio ruke i noge ne bi li vidio tko je zapravo. Možda nije mališan. Zar bi mališan tako gladno uživao u skladnim linijama stewardessa?

Kad se prizor iz aviona (ili je to bio vlak, možda brod?) razišao, bio je posve siguran da je mališan. Kretao se u gomili sebi jednakih, ali dok su svi veselo trčkarali, njega je bilo strah. Znao je da je strah bolest. Idemo na radostan izlet, govorio je ti-si-moj-dobročinitelj. Vidjet ćete kako su radosni oni kojima je istekao životni rok! Simeon Ivor se skrivao da nitko ne primijeti kako se osjeća. Pokušavao je odrediti gdje se nalazi ti-si-moj-dobročinitelj, da ga ne zadesi kazna. Ti-si-moj-dobročinitelj bio je negdje naprijed i pjevao nešto o divnim danima nestajanja i o tome kako su ti dani djeci vrlo daleko, ali oni će ih svakako dočekati. Bili su u nekom dugom hodniku, ispunjenom cvijećem, pticama i muzikom koja je sve njih natjerala da pjevaju u koru onu istu pjesmu što su je učili napamet u školi, a koju je predvodio ti-si-moj-dobročinitelj. Hodnik se račvao i uskoro su nailazili na mnoga vrata bez vratnica. Zaustavljali su se pred vratima i gledali one koji će nestati kako im se iznutra smi-

ješe. Simeonu Ivoru se učini da je jedan od njih bio njegov djed ili možda pradjed. Sada ga je bilo još više strah. Znao je da će ga prije ili kasnije otkriti, ali nije mogao ništa poduzeti. Tješio se samo tim što se nitko ne bavi njime. Svi su trčkarali, pjevali, zaustavljali se da povire u ovu ili onu sobu. Napokon su došli u veliku dvoranu ili u staklenim zvonom zatvoren park u kojem su se oni koji će nestati kretali između lijeha neobična cvijeća što je zračilo mirisom sličnim žutoj masti u nosnicama. Tu su oni koji su nestajali zaustavljali mališane i govorili im nešto što je bilo ili bezglasno ili nerazumljivo. Jedan od njih htio je uhvatiti Simeona Ivora, ali on se nije dao. Bježao je! Uzalud! Kamo god bi pobjegao, onaj je bio iza njega. Simeon Ivor je stao kličati od straha.

Nikoga više nije bilo osim progonitelja i Simeona Ivora, kojem su noge bile kao od olova. Progonitelj je bio uvijek tamo kamo bi Simeon Ivor krenuo. Više se nije smiješio, a nije ni mogao, jer nije imao lice. Tada su se pojavili sveci bez aureole. Imali su štrcaljke kao vatrogasci. Iz štrcaljki je mlaznula teška žuta tekućina u kojoj se progonitelj utopio kao u tijestu.

Prizor je bio stravičan, i Simeon Ivor je kličao paničnim strahom, ali nitko ga nije čuo, jer ga je nadglasao glasnogovornik sa stropa: »Želite li nestati kad vam dođe rok?« Mališani su odgovarali »Hoćemo!« i smijali se. »Hoćete li ponovno na izlet u hotel?« Mališani su odgovarali »Hoćemo!« i radosno se smijali.

Odjednom Simeona Ivora nije više bilo strah. Bio je okružen mališanima. Zajedno s njima lebdio je u srebrnom tubusu. Bio je ti-si-moj-dobročinitelj i pjevao je. Svi su se tako našli u ružičastom prostoru gdje su naišli na svece s aureolama i pladnjevima. Mališani su odjednom imali krila i mogli su se kretati kao ptice. Simeon Ivor pokuša sletjeti na pladanj, ali sveci su spretno uzimali i nestajali. Uskoro ih više nije bilo. On je ipak bio radostan, jer to je bila igra. Tada se glasnogovornik ponovno oglasio: »Upravo ste napustili hotel SEMIRAMIDA!«

Simeona Ivora pogodi riječ »Semiramida« kao malj.

Nešto mu nasilno otvori oči. Njegov se pogled sukobi s ocjelnim očima čovjeka pod maskom. Taj mu je palcima držao podignute vjeđe... Do njega su bile jedna, dvije, tri ili više stewardessa.

– Htio bih još spavati – reče Simeon Ivor.

– Zašto ste prolili napitak? – upita čovjek.

– Htio bih još spavati.

– Doživljavali ste traumu. Da vam nismo dali injekciju SPA, vi biste bili još u grču.

– Htio bih još spavati – ponavljao je umorno Simeon Ivor.

– Iako to nije dopušteno, dat ću vam još jednu šansu: projicirat ću vam prizore iz MLIJEČNE STAZE!

– Htio bih se vratiti u »ENIRANIOD«.

– Zašto?

Čovjek ga je gledao. Njegov je pogled bio bodlja. Simeon Ivor se borio da pronađe razlog svojoj želji.

– Ne... ne... ne znam...

– Želite li se vratiti kući?

– Ne želim! – panično će Simeon Ivor.

– Vi znate zašto se ne želite vratiti kući? – napeto će čovjek. Simeon Ivor je znao: povratak kući značio je prihvaćanje eutanazije po kratkom postupku. Nestajanje u svijesti smrti.

– Vi ste me probudili namjerno? – jedva istisnu Simeon Ivor.

– Prestao je djelovati SPA – reče čovjek. – Vi se opirete! Niste dovoljno pripremljeni. Morate se prepustiti nama. Projicirat ćemo vam pri-zore iz MLIJEČNE STAZE.

– Htio bih sanjati da imam krila.

– Krila odgovaraju snovima djece.

– Htio bih sanjati da sam ti-si-moj-dobročinitelj.

– Ti-si-moj-dobročinitelj ne može imati krila.

– Ali ja bih to htio sanjati.

– Vaša je radost ovisna o istinitosti vaših snova.

Čovjek je gubio strpljenje. Sada su i njegove riječi bile bodlje.

– Ja vas uznemirujem? – s tugom će Simeon Ivor.

Čovjek je razmišljao što će dalje. Stewardesse su ga gledale i čekale odluku. On se okrene prema njima. Razgovarali su nećujno. Svima su oči bile hladne poput očiju mrtvih riba. Samo su im se usne micale. Simeon Ivor osjeti strah. Nešto je morao reći da otkloni opasnost.

– Doba nestajanja je najljepše doba života – izgovori.

Čovjek je to čuo i obratio mu se zapovjedno:

– Sanjat ćete ono što ste tražili.

U zapovijedi je bilo prijetnje i zloslutnosti. Simeon Ivor je htio odu-stati od želje, ali bilo je kasno.

Bio je u naručju jednog koji više neće postojati. Nalazili su se u vlaku. I ostali mališani bili su u naručjima onih kojih više neće biti. Simeon Ivor to nije želio. Čovjek ga je prevario. Onaj u čijem je naručju bio, milovao ga je, ali njegove su oči bile opake, nalik na one čovjeka pod maskom. Ostali mališani bili su nasmijani. Prepuštali su se milovanjima i možda sanjali. To je bilo nepravedno, i zato se pokušao otrgnuti, ali istog trenutka pretvorile su se ruke koje su milovale u dva užeta što su stezala. On se opusti da prevari užad. Stisak popusti, ali užad je i dalje bila spremna. Kad god bi se pomaknuo, ruke-užeta bi stezala. »Tvoja je sadašnjost nestajanje u radosti«, reče čovjek u čijem je bio naručju-zamci. Tko mi to govori, zapita se Simeon Ivor.

Ili čovjek iz aviona ili njegov descendent? »Tko si ti? Što si ti? Tko sam ja? Što sam ja?« pitao je Simeon Ivor. »S tobom nešto nije u redu? Već peti dan kopaš po mojem arhivu!«

Znao je što znači taj prijekor. Postojala je posebna prostorija u koju su odvodili one mališane koji su iskazali otpor ili strah. Nije se tome moglo izbjeći, jer ih je to zatjecalo u krevetu kad bi počeo sat nauke o NUR-u i TANATOSU. Sobnog bi zida nestalo i mališani bi se našli u učionici. Svaki je od mališana imao monitor na kojem se vidjelo pretvaraju li se da su radosni ili zaista osjećaju radost. Pitanja su pljuštala. Oni su u koru odgovarali.

Mi smo sretni što nećemo zauvijek postojati...

Kad dođe naš rok, mi ćemo nestati u radosti...

Radost nestajanja je smisao života...

Monitori su posebnim kinegrafima iskazivali čak i ravnodušnost, čak i najmanji trag sumnje.

Simeon Ivor nije vjerovao u radost i začas se našao u onoj prostoriji. Mogao je sama sebe vidjeti kako stoji na postolju okružen umnoženim ti-si-moj-dobročinitelj. Podsjećao je sam sebe na laboratorijskog kunića nad kojim se vrše eksperimenti. Tortura usrećivanja.

»Zar te nije stid?« govorio je umnoženi »dušobrižnik«. »Stid me«, priznavao je Simeon Ivor. »Trebalo je da pošaljem inspekciju!« »Zašto, zašto, zašto?« »Zato što strahuješ, sumnjaš, pamtiš, misliš...« »Nisam kriv!« »Kriv si! Pamtiš ono što ne smiješ pamtit, a zaboravljaš ono što bi morao znati!« »Što bih morao znati?« »Odabrao si Zemlju. U svoje vrijeme odbio si preseljenje na Mjesec, na Mars, u podmorske nastambe... Odlučivši se za Zemlju, prihvatio si uvjete NUR-a i TANATOSA. Zaboravio si zašto si odbio status genija!« »Zašto sam odbio?« Umnoženi »dušobrižnik« je možda objašnjavao Simeonu Ivoru zašto je odbio status genija. Govorio je i govorio. Riječi su mu bile neartikulirane. Simeon Ivor je imao osjećaj da se ukapaju u njega, da mu se zalijetaju tijelom, sukobljuju, potiru, izazivajući oštre bolove. Upeo je sve snage da se oslobodi riječi. Pokušavao se uvući u se, stisnuti se da bi smanjio površine u kojima se riječi-bodlje zavlače i razdiru ga. Više ništa nije bilo do njega koji je bio sve gušći, i riječi ili možda samo slova i to skupova konzonanata koji su onomatopeje škrguta, praska, razdiranja, cijepanja, drobljenja... Samo jednu riječ, i to posljednju, čuo je razgovijetno: GOTOVO! Poslije te riječi nastala je treperava crna tišina u kojoj se njegov ego udaljavao kao odjek odsvirane note što se otkinula s timpana i stala rastvarati u beskraj tame.

– Vrlo nam je žao što se tako moralo dogoditi – izvinjavala se predstavnica uprave morthotela MLIJEČNA STAZA.

– Znete li, budale, tko je bio Simeon Ivor Bilbia? – vikao je descendent unoseći se u holografsku sliku predstavnice.

– To nije važno, gospodine. Za nas je svaki klijent beziznimno jednak svima. Umoljavamo vas da se ne služite pogrdnim izrazima. Slučaj vašeg ascendent... Kako ste ono rekli da se zove? ...

– Simeon Ivor Bil-bi-a! Zar vam to ništa ne kaže?

– Slučaj vašeg ascendent Simeona Ivora Bilbije tražio je poseban pristup. Mi smo prethodno poduzeli sve što je u moći znanosti da mu osiguramo slobodan izbor. Mogu vam pročitati izvještaj ...

– Ne zanima me!

– Oprostite, ali ako ste pažljivo pročitali klauzule ugovora što ste ga potpisali, onda vam mora biti jasno da ste prihvatili ... – predstavnica lijenom kretnjom podigne sa stola ugovor ... i slijedeće: citiram: ... ako onaj koji kao mjesto nestajanja odabere eM-eS hotel, pokaže neodoljivu želju da se opre nestajanju, odnosno postupcima koje hotel eM-eS primjenjuje ...

– Ali on uopće nije ni došao do hotela, a vi ... – prekine je descendent.

– Ne prekidajte me dok ne svršim! – prekine ga zauzvrat predstavnica i potraži mjesto u ugovoru. – Ah, tu sam! ... postupcima koje hotel eM-eS primjenjuje da bi goste privolio s radošću prihvatiti nestajanje, tada hotel eM-eS zadržava sebi pravo primjene posebnog postupka, osiguravajući gostu nestajanje bez svijesti Tanatosa, i to u trenutku kad se znanstveno utvrdi da gost nije pripremljen, što mora biti dokazano kinegrafom Stanice ...

– Kinegraf Stanice nije uopće bio u vašim rukama! – urlao je descendent. – Ja to mogu dokazati. Imam municipalni status kibernetičara baš u njegovoj Stanici!

– Kinegraf je priložen! – reče mirno predstavnica i podigne sa stola traku na kojoj je descendent mogao pročitati ime svog ascendent, što je značilo da su ga kolege u Stanici izigrali, i što je dalje značilo da će izgubiti status.

– Ne zanima me ! – vikao je besmisleno descendent. – Vi ste morali znati da je Simeon Ivor Bilbia re-for-ma-tor morthotela. Njegova ideja je primijenjena u organizaciji postupka nestajanja kod svih prvora-zrednih morthotela. Vi valjda dobro znate kakve je nevolje doživljavao municipij, dok Si-me-on I-vor Bil-bi-a nije uklonio prisilu nestajanja uvevši metode slobodnog izbora, poznate vam pod kraticom NUR, što znači: Nestajanje U Radosti. SEMIRAMIDA JE NJEGOVO DJELO sto posto. Vi ste kopija SEMIRAMIDE. Jeste li ili niste, glupačo?

– Gospodine, bit ću prisiljena podnijeti prijavu zbog izraza koje upotrebljavate. Ponavljam vam da smo u smislu ugovora postupali ...

– Ne zanima me u-go-vor! – urlao je descendent prepuštajući se ljutnji bez sustezanja, jer je znao da je s njegovim statusom gotovo kao s iskorištenim toaletnim papirom. – Izvjesno poštovanje...

– Za nas je svaki gost jednak, rekla sam vam već. Molim vas, gospodine, oduzimate mi vrijeme. Bit ću prisiljena...

– Izvjesno poštovanje valjda morate zadržati za čovjeka koji je odbio status genija samo da bi dokazao vrijednost i nepogrešivost svojih zamisli. On se žrtvovao, a vi mu niste dopustili da pobere plodove svoje požrtvovnosti.

– Nitko, gospodine, ne može osporiti nepogrešivost NUR-a, ali...

– Idite do đavola!

– Molim?

– Idite do-đa-vo-la!

– Oprostite, nije mi poznat taj lokalitet. Budite ljubazni i objasnite mi kamo bi trebalo da idem. Molim, ako naši stručnjaci mogu tamo išta novo doznati, mi ćemo ih odmah poslati. Ne možemo dopustiti da ma koji morthotel bude u ičemu znanstvenije organiziran od našeg. Kako ste ono rekli...

Descendent pokojnog Simeona Ivora Bilbije prekine vezu, odabere neki sedativ iz svoje bogate zbirke, a zatim nazove municipij, odjel NUR, da smjesta podnese ostavku. Učinivši to, potraži broj putničke agencije. Nadao se da na Mjesecu ili na Marsu, u najgorem slučaju u kojem pod-morskom naselju, ima još koje slobodno mjesto.

Branko Belan